

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-447/19-E

Název	Základní škola Cerekvice nad Loučnou, okres Svitavy
Sídlo	569 53 Cerekvice nad Loučnou 135
E-mail	zscerekvice@lit.cz
IČ	75016508
Identifikátor	600100774
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Pavel Tupec
Zřizovatel	obec Cerekvice nad Loučnou
Místo inspekční činnosti	569 53 Cerekvice nad Loučnou 135
Termín inspekční činnosti	3. až 5. 4. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Cerekvice nad Loučnou 135, okres Svitavy (dále „škola“) vykonává činnost základní školy s prvním až devátým ročníkem, školní družiny a školní jídelny.

Ke dni inspekce se v 9 třídách vzdělávalo 204 žáků (zvýšení o 30 žáků). Většina z nich dojíždí z okolních obcí. Kapacita (240 žáků) je využita přibližně z 85 %. Škola evidovala ke dni inspekční činnosti 20 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve všech ročnících je výuka vedena podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Škola s přívětivou tváří“ (dále ŠVP ZV) s platností od 1. 9. 2017.

Zájmové vzdělávání ve školní družině je realizováno podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu (dále ŠVP ŠD). Žáci ji navštěvují v ranních i odpoledních hodinách. Do dvou oddělení byl v době inspekční činnosti přihlášen maximální počet 60 žáků. Úplata za zájmové vzdělávání je vybírána.

Stravování je pro žáky a zaměstnance zajištěno ve školní jídelně umístěné v budově školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy splňuje předpoklady pro výkon funkce, kterou vykonává patnáctým rokem. Upřednostňuje demokratický model řízení. Předložená koncepce rozvoje školy byla zaměřena na základní školu s cílem poskytovat žákům všeobecné vzdělání, rozvíjet kompetence podle jejich schopností a možností, integrovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, podporovat talentované žáky a zlepšovat vybavenost školy. V dlouhodobých záměrech klade důraz na vytváření bezpečného prostředí s přátelskou atmosférou pro žáky, zaměstnance i zákonné zástupce. Prostředky a postupy k jejich dosažení však nejsou konkrétní. Kompetence týkající se vzdělávacího procesu ředitel delegoval převážně na svoji zástupkyni, současně vykonávající činnost výchovné poradkyně. Další část úkolů převedl na vedoucí metodického sdružení. Prostřednictvím školního řádu a dalších interních směrnic má škola nastavena pravidla svého působení. Zásadní dokumenty a pedagogický proces jsou projednávány na jednání pedagogické rady, aktuální organizační problémy řeší při provozních poradách. Kontrolní mechanismy v oblasti průběhu a výsledků vzdělávacího procesu však nebyly zcela funkční, což se projevilo zejména v dokumentaci školy.

Vzdělávání aktuálně zajišťuje 17 pedagogických pracovníků včetně ředitele a jeho zástupkyně, z toho dvě asistentky pedagoga a dvě vychovatelky. V rámci projektu města Litomyšl *Cestou vzájemného porozumění ve vzdělávání na území ORP Litomyšl* hrazeného v převážné míře z evropských dotačních titulů ve škole pracuje ještě školní asistentka na poloviční pracovní úvazek. Vedení školy podporuje vzájemnou spolupráci pedagogů, funkční jsou výstupy z jednání metodického sdružení. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je uskutečňováno na základě zpracovaného plánu na školní rok.

Ve spolupráci se zřizovatelem ředitel usiluje o zlepšování technického stavu školní budovy i jejího okolí a materiální vybavení prostor školy (nová příjezdová cesta ke škole, účelné dovybavení tříd školním žakovským nábytkem a části odborných učeben úložným nábytkem, zatemnění tříd, nové šatní bloky).

Výhodou pro zájmové vzdělávání ve školní družině jsou samostatné herny. Příležitost pro zlepšení je v modernizaci pracovních ploch (dosud školní lavice) i ve vytvoření dalších odpočinkových a herních stanovišť pro spontánní činnosti žáků. Vhodné je i zajištění vyvážené nabídky a množství her, knih a hraček umožňujících žákům širší výběr různých aktivit v obou odděleních.

Zásady bezpečnosti a ochrany zdraví jsou stanoveny ve vnitřních dokumentech školy, žáci jsou s nimi pravidelně seznamováni. Prevence rizikového chování je pravidelnou součástí vzdělávacího procesu, ale také dalších jednorázových i dlouhodobějších aktivit (přednášky, besedy, preventivní programy, volnočasové aktivity) s pozitivním dopadem na minimalizaci

negativních projevů žáků. Problematika prevence rizikového chování je řešena podle potřeby v rámci školního poradenského pracoviště (školní metodička prevence, školní psycholožka, výchovný poradce). V případě potřeby škola spolupracuje s odbornými organizacemi. Revize tělovýchovného náradí a herních prvků jsou prováděny pravidelně. Přesto byla při prohlídce školy zjištěna některá místa se zvýšeným rizikem možnosti vzniku úrazu (např. poškozené schody, nevhodné umístění kovových branek u tělocvičny, terén venkovního hřiště, zastavěný prostor venkovní učebny). Ředitel školy byl na tato zjištění upozorněn.

Zřizovatel se podílí na dofinancování nákladů, např. na učební pomůcky, cestovné nebo školení zaměstnanců. Ve prospěch žáků škola využívá finanční prostředky poskytnuté sdružením rodičů nebo získaných ze sběru starého papíru i výtěžku z pořádané adventní výstavy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Cíle vyučovacích hodin byly většinou stanoveny s ohledem k výstupům ŠVP ZV a navazovaly na získané znalosti a dovednosti žáků. Vzdělávání na 1. stupni probíhalo v klidné, přátelské atmosféře, přístup učitelů byl partnerský. Žáci přirozeně dodržovali třídní i společenská pravidla. Střídání různých aktivit, metod a forem práce přispělo k pochopení a zvládnutí učiva většiny žáků. Převažovala frontální výuka a samostatná práce, okrajově se vyskytla práce ve skupinách a dvojicích. V celé vyučovací hodině byl využit čas účelně. Organizace činností byla promyšlená, z větší části hodin efektivní a vhodně členěná. Po celou dobu hodiny byli žáci motivováni k aktivitě zajímavostmi k učivu, prvky z reálného života a mezipředmětovými vztahy. Byli vedeni k logickému uvažování, hledání souvislostí a zaznamenána byla i zdařilá práce s chybou. Vyučující žákům vytvořili prostor a příležitost k tomu, aby správně řešili úkoly, využívali vlastní názor a komunikovali s učiteli i mezi sebou. Diferenciace požadavků na žáky podle schopností velmi dobře reagovala na jejich potřeby (prodloužení času ke splnění úkolů, doplňovací test, další práce pro rychlejší žáky). Učitelky zohledňovaly individuální a specifické potřeby žáků, poskytovaly zpětnou vazbu, dopomoc a přizpůsobovaly pracovní tempo. Součinnost asistentek pedagoga s učitelkami se jevila jako přínosná. Znevýhodněným žákům pomáhaly zapojit se do průběhu výkladu, udržet pozornost při samostatné práci nebo plnit individuální zadání úkolů. Předem domluvená vzájemná spolupráce mezi učitelem a asistentem přispívala k vyšší efektivitě vzdělávacího procesu. Začleňování tělovýchovných, pohybových nebo relaxačních chvil nebylo pravidelnou součástí výuky, což v průběhu výuky vedlo k únavě a nepozornosti některých žáků.

Výuka anglického jazyka u žáků začínajících s cizím jazykem měla spád, byla vedena v cizím jazyce a dané téma bylo zvukově i vizuálně výborně podpořeno. Porozumění známým každodenním výrazům a základním frázím se dařilo upevňovat častou rytmizací a hlasitým opakováním. Starší žáci uměli poměrně rychle reagovat na kladené otázky a orientovat se v textu. Výuka byla vedena buď v celé délce, nebo z větší části v anglickém jazyce, což bylo přínosné pro rozvoj komunikativních kompetencí žáků. S ohledem na rozdílné výukové možnosti žáků a hodnocení jejich vzdělávacích výsledků by však bylo vhodné učivo více diferencovat.

Méně byly využívány učební pomůcky, pokud byla ve třídách k dispozici didaktická technika, využívali ji převážně učitelé pro prezentaci a doplnění učiva. Práce žáků byla průběžně hodnocena, měla vždy pozitivní charakter a žáky motivovala ke zlepšování svých výkonů i zapojování se do činnosti. Závěr hodin byl věnován shrnutí a zopakování

důležitých poznatků. Sebehodnocení žáků ve vztahu k stanoveným cílům a využívání vzájemného hodnocení bylo uplatňováno ojediněle.

Výuka na 2. stupni byla vedena odborně správně, převážná část hodin měla promyšlenou strukturu. Společným znakem byla příznivá pracovní atmosféra, otevřená komunikace a respektující přístup učitelů k žákům. Výuka byla diferencovaná spíše výjimečně, a to nejen s ohledem na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale rovněž i pro výraznější zapojení žáků nadanějších. Vyučující zařazovali různé metody a formy práce od frontálního působení na žáky po práci skupinovou a činnostní učení. V některých hodinách převládala stěžejní pozice učitele, žákům byly předkládány spíše hotové poznatky. Další hodiny byly vedeny spíše aktivizujícím způsobem s důrazem na rozvoj komunikačních dovedností a gramotností důležitých pro vyučovaný předmět. Velmi zdařile a fundovaně byla vedena výuka chemie, která nabídla žákům aktivní zapojení do výuky, vedla je k uvažování v souvislostech, k formulování nových poznatků na základě již nabytých vědomostí a zkušeností. Efektivitu dané výuky zvyšovalo motivační propojení probíraného učiva se situacemi každodenního života. Zpravidla vhodná volba didaktických pomůcek zpestřovala výuku a napomáhala většímu zájmu žáků o probíraná témata. Pro závěrečné shrnutí, zopakování důležitých poznatků, hodnocení, vzájemné hodnocení nebo sebehodnocení a zhodnocení byl vytvořen prostor jen výjimečně. Posouzení jejich práce prováděné ústně v průběhu hodin bylo obvykle pozitivní. Výuka zpravidla proběhla v příznivé atmosféře, její občasné prodloužení do přestávky ale negativně ovlivnilo psychohygienické podmínky žáků i učitelů.

Zájmové vzdělávání ve školní družině prohlubuje poznatky a dovednosti získané při vyučování. Obsah sledovaných činností posiloval komunikativní dovednosti žáků, rozvíjel jejich schopnost spolupracovat a respektovat práci druhých. Pozitivním zjištěním byla péče vychovatelek o žáky při všech činnostech, respektování času pro jejich relaxaci po vyučování a péče o vzájemné vztahy v kolektivu.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň získaných vědomostí a dovedností žáků učitelé průběžně sledují a ověřují ústním i písemným prověřováním znalostí, podle potřeby přijímají opatření. Údaje ze svého pedagogického pozorování si vyučující zaznamenávají v menší míře (aktivita, plnění úkolů, pokroky v učení apod.). Získané poznatky zatím neslouží k plánování individuálně zaměřené vzdělávací nabídky či pedagogické podpory.

Výsledky vzdělávání pravidelně vyhodnocuje a projednává pedagogická rada. Z analýzy celkového prospěchu vyplývá, že na konci školního roku 2017/2018 prospěla většina žáků s vyznamenáním, počet neprospívajících je dlouhodobě minimální. V 1. pololetí školního roku 2018/2019 neprospělo šest žáků 2. stupně. Podpora žáků s rizikem školního neúspěchu spočívá v hledání příčin jejich selhávání ve spolupráci se zákonnými zástupci i odborníky. Přehled výchovných opatření za 1. pololetí školního roku 2018/2019 dokládá, že četnost kázeňských opatření převyšuje počet udělovaných pochval.

Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bylo ve většině případů přizpůsobeno jejich možnostem. Podporu těchto žáků účelně a systematicky koordinuje zástupkyně - výchovná poradkyně. V rámci své funkce usiluje o naplňování potřeb žáků a vytváření podmínek k jejich úspěšnému vzdělávání. Úzce spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, zajišťuje informovanost učitelů, zpracovává spolu s nimi individuální vzdělávací plány (aktuálně sedm) a jejich vyhodnocování. Dále ve třech případech škola zajišťuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickou

intervenci v rozsahu jedné hodiny týdně. Tyto hodiny vhodně doplňují či nahrazují domácí přípravu, zaměřují se na obtíže patrné v běžné výuce. K dosažení vyšší úspěšnosti ve vzdělávacím procesu byly některým žákům zakoupeny speciální didaktické a manipulační pomůcky (zejména pro výuku čtení, psaní a matematiky).

S výsledky vzdělávání jsou zákonní zástupci žáků seznamováni na třídních schůzkách, při každodenním osobním kontaktu s pedagogickými pracovníky a při individuálních pohovorech. K slabým místům kontrolního systému školy patří méně důsledná kontrola záznamů známek do žákovských knížek (nepravidelnost, příp. minimální počet). Vzdělávání doplňují mnohé akce (kulturní představení, exkurze, výlety atd.) obohacující vzdělávací nabídku. Znalosti a dovednosti žáci prokazují ve školních projektech, mimoškolních aktivitách, soutěžích a olympiádách. Ve spolupráci se zřizovatelem škola organizuje řadu aktivit pro veřejnost (např. oslavy 80. výročí založení školy, Vánoční akademie, adventní výstavy, Den matek, charitativní sbírky a další). Přirozeně tím rozvíjí a posiluje sounáležitost s místem, kde žijí a obohacují společenský život obce. Škola také úzce spolupracuje s místní mateřskou školou, pro děti připravuje různé programy (např. *Cestička do školy*, den otevřených dveří, karneval, divadlo), které jim usnadňují přechod na další stupeň vzdělávání. Funkční je spolupráce s Policií ČR, domy dětí a mládeže Litomyšl a střediskem volného času Svitavy.

Prevence rizikového chování žáků vychází z reálných podmínek školy a analýzy současného stavu. Konkrétní témata jsou zařazena do vzdělávacích oblastí a předmětů, ale také do jednorázových i dlouhodobějších aktivit. Realizace Preventivního programu je rozvíjena formou spolupráce s různými externími organizacemi (např. Mimóza Ústí nad Orlicí, ACET ČR). Škola také využívá služeb externí školní psycholožky. Důraz je kladen na kvalitní trávení volného času žáků. K tomu účelně přispívá pestrá nabídka volnočasových aktivit a zájmových kroužků (pěvecký, keramický, myslivecký, basketbalový, sportovní hry, kouzlení s logikou, hra na flétnu, mladý chemik). Pozornost je věnována také výchově ke zdraví a environmentální výchově, ke které má škola vypracovaný podrobný plán aktivit (např. Den Země, workshopy, exkurze) a s úspěchem ho naplňuje. Žáci během školního roku navštěvují dvakrát dopravní hřiště a doplňkovou aktivitou jsou jednodenní cyklistické výlety. S bezpečnostními a zdravotními riziky v prostředí školy i při mimoškolních akcích jsou žáci pravidelně seznamováni.

Závěry

Vývoj školy

- od poslední inspekční činnosti došlo ke zvýšení počtu žáků,
- kvalita výuky chemie zůstává na dobré úrovni.

Silné stránky

- systematická práce v oblasti výchovného poradenství přispívající ke zvyšování kvality vzdělávání,
- výrazná podpora komunikativních kompetencí žáků v anglickém jazyce.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- méně účinný kontrolní systém,

- minimální využívání sebehodnocení nebo vzájemného hodnocení žáků ve výuce a chybějící účelné závěry vyučovacích hodin,
- nízká míra uplatňované diferenciaci a individualizace výuky směrem k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami na 2. stupni, rizikem školního neúspěchu a žákům nadaným.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- v průběhu dalšího období zefektivnit kontrolní systém školy,
- ve vyučovacích hodinách časově posílit prostor pro shrnutí učiva, jeho fixaci a zhodnocení hodiny ve vztahu ke stanoveným cílům a vzdělávacím možnostem žáků,
- více zapojovat žáky do zhodnocení práce v závěru hodin a využívat příležitosti k jejich vedení k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení,
- zařadit vzdělávání pro všechny pedagogické pracovníky na téma výukových cílů, sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků,
- dodržovat psychohygienu žáků neprodlužováním vyučovacích hodin do přestávek,
- zvážit možnosti dovybavení oddělení školní družiny žákovským nábytkem a relaxačními prvky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k odstranění a prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina s účinností od 1. 1. 2003
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 2. 4. 2019
3. Jmenovací dekret do funkce ředitele Základní školy Cerekvice nad Loučnou s účinností od 1. 8. 2005
4. Potvrzení ve funkci ředitele ze dne 1. 8. 2018
5. Školní řád s platností od 18. 2. 2019
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola s přívětivou tvář, dodatek 5. verze s účinností od 1. 9. 2013
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola s přívětivou tvář, 6. verze s účinností od 1. 9. 2016
8. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola s přívětivou tvář, 7. verze s účinností od 1. 9. 2017

9. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání Škola s přívětivou tváří, školní družina s platností od 1. 9. 2014
10. Třídní knihy, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
11. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2018/2019
12. Třídní výkazy, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
13. Katalogové listy, školní roky 2017/2018 a 2018/2019
14. Rozvrhy hodin všech tříd, školní rok 2018/2019
15. Rozvrh hodin učitelů, školní rok 2018/2019
16. Rozhodnutí ředitele školy o přijetí k základnímu vzdělávání pro školní rok 2019/2020
17. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. 9. 2014
18. Kniha školních úrazů s platností od 1. 9. 2012
19. *Kritéria posuzování přihlášek do školní družiny* ze dne 1. 9. 2014
20. Dokumentace žáků se SVP, školní rok 2018/2019
21. Záznamy z pedagogických rad, školní roky 2017/2018, 2018/2019
22. Dokumentace výchovného poradenství, školní roky 2017/2018, 2018/2019
23. Záznamy z metodických sdružení, školní rok 2018/2019
24. Minimální preventivní program, školní rok 2018/2019
25. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2017/2018
26. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2018/2019
27. Provozní řád venkovních hracích ploch školní družiny ze dne 1. 9. 2014

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavla Šmatlánová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu	Mgr. Pavla Šmatlánová v. r.
Mgr. Eva Škodová, školní inspektorka	Mgr. Eva Škodová v. r.
Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka	Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková v. r.
Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice	Bc. Lenka Kalinová v. r.

V Pardubicích 30. 4. 2019

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Pavel Tupec, ředitel školy	Mgr. Pavel Tupec v. r.
---------------------------------	------------------------

V Cerekvici nad Loučnou 6. 5. 2019